

ÉLELETÜNK

XLVI. évf. 12. szám (46. Jg. Nr. 12)

Az európai magyar katolikusok lapja

2014. december

FOLYTASSUK EGYÜTT AZ UTAT...

Véget ért a Püspöki Szinódus

A szinódusi atyák október 18-i ülésükön jóváhagyták az üzenetet, amely lezárta a Püspöki Szinódus III. Rendkívüli Közgyűlését. Az alábbiakban a záróüzenetből közlünk részleteket. A záróüzenet teljes szövege megtekinthető a keresztényelet.hu honlapon.

Mi, a szinódusi atyák, akik egybegyűltünk Rómában Ferenc pápa körül a püspöki szinódus rendkívüli közgyűlésére, üzenettel fordulunk a különböző földrészekén élő valamennyi családhoz. Kifejezzük nagyrabecsülésünket azért a mindennapos tanúságtételért, amit nyújtotok nekünk és a világnak hűségetekkel, hitetekkel, reményetekkel és szeretetekkel. (...)

Az első nagy kihívás a hűség a házastársi szeretetben. A családi életben is megtapasztalható a hit és az értékek meggyengülése, az individualizmus, az emberi kapcsolatok elszegényedése. (...) Ebből adódik nem kevés házasság válsága, s ezeket gyakran csak felületesen akarják megoldani, (...) A bukásokból így új kapcsolatok, új párok, új lélettársi kapcsolatok és (...) ezáltal keresztény szempontból problematikus családi helyzetek jönnek létre.

A kihívások között meg kell említeni a léttel járó fáradtságot, elegendő, ha egy fogyatékkal élő gyermekre, egy súlyos betegségre, az öregek idegrendszeri leépülésére, egy szeretett személy halálára gondolunk. (...)

Gondoljunk a szegény családok tömegeire, akik lélekvesztőkön indulnak útnak a túlélésért, (...) azokra, akiket egyszerűen a hitük, lelki és emberi értékeik miatt üldöznek, és azokra, akiket a háborúk és az elnyomás sújtanak. Gondoljunk azokra a nőkre is, akik erőszaknak vagy kizsákmányolásnak, emberkereskedelemnek esnek áldozatul, azokra a gyermekekre és fiatalokra, akikkel még olyan személyek is visszaéltek, akiknek őrizni és bizalommal nevelni kellett volna őket. (...)

Krisztus azt akarta, hogy Egyháza olyan ház legyen, amelynek mindig nyitva áll az ajtaja a befogadásra, és nem zár ki senkit sem. Hála illeti meg tehát azokat a lelkipásztorokat, világi híveket és közösségeket, akik készek rá, hogy segítsék, magukra vegyék a párok és családok belső és társadalmi sebesüléseinek a terheit. (...)

A találkozás hitelességéhez vezető út az eljegyzéssel, a várakozás és felkészülés időszakával veszi kezdetét. Beteljesedése a házasság szentsége, amelyre Isten helyezi rá pecsétjét, jelenlétét és kegyelmét. Ezen az úton jelen van a szexualitás, a gyengédség és a szépség, amely elkíséri az embert az ifjúkori erőn és frissességen túl is. A szeretet természeténél fogva örökre szóló, az ember kész odaadni életét is azért, akit szeret (ld. Jn 15,13). Ebben a fényben látjuk, hogy a házastársi szeretet, (...) megmarad az emberi korlátok számos nehézsége ellenére, ez az egyik legnagyobb csoda, még ha közben ez a leggyakoribb is. (...)

Mi, a szinódusi atyák, azt kérjük tőletek, hogy folytassuk együtt az utat a következő szinódusig. Előttetek jár Jézus, Mária és József családjának a jelenléte, az ő szerény otthonukban. (...) □

M. S. Mester:
Jézus születése

szent AMBRUS

Ádventi himnusz

Figyelmezz, Izrael Ura,
Ki ülsz a Kerubok felett,
Jelenj meg Efraim előtt,
Jöjj, támaszd fel hatalmadat!

Nemzetek Megváltója, jöjj,
Szűznek szülötte, jöjj közzénk,
Ámuljanak a századok:
Istenhez illő születés!

Nem férfiú magva hozott,
Titkos lehellet ad nekünk:
Isten Igéje testbe vált,
S a szűzi méh virága vagy.

Kelyhe gyümölcsöt bontogat,
Szemérme bár bontatlan áll,
Erénye tisztán tündököl:
Isten járja e templomot.

Szemérme mint királyi ház:
E nászteremből lép elő,
Mint kettős lényű óriás,
S vígan repes az út elé.

Kijössz Atyádnak mélyiről,
Bemegy Atyádnak mélyire.
Leszállasz mind a poklokig,
Felszállasz Isten székeig.

Ki az Atyának mása vagy,
Ölts testet, győzelmed jelét.
Testünket, a gyámoltalant,
Tegyé acélossá erőd.

Már fénylik Jézus jászola,
Új fényt lehel az éjszaka.
Ezt immár meg ne rontsa éj,
Nem-szűnő láng legyen a hit.

(Fordította: Sik Sándor)

**BOLDOG
KARÁCSONYT
KIVÁN
OLVASÓINAK
AZ ÉLETÜNK!**

AZ ÁRRAL SZEMBEN

MKPK külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének 9. körlevele a külföldön élő magyar, illetve magyarul beszélő Hívekhez és Lelkipásztorokhoz, 2014 karácsonyán

Főtisztelendő Paptestvérek! Kedves Magyar Testvéreim!

Különös tisztelet, hála, megbecsülés illeti azokat az idegenbe kényszerült honfitársakat és utódaikat, akik új környezetükben is megtalálták annak módját, hogy tanúságot tegyenek keresztény hitükről, édes anyanyelvüknél, kultúránk szeretetéről. Elismerés illeti azokat a magyarokat, akik az egzisztenciális küzdelmek, új szokások és eszméáramlatok özönében is szilárdan őrizték, ápolták őseink nyelvét, kulturális örökségét; ragaszkodtak keresztény hitükhöz, Szent István király népéhez és szellemi örökségéhez: világszerte magyar egyházközségeket, egyesületeket alapítottak, iskolákat és templomokat építettek.

Elkötelezett helytállásuk a mai megváltozott körülmények között is követésre serkent. Arra ösztönöz, hogy mi is végezzük el a ránk eső feladatokat azokon a külföldi tájakon, ahol ők már előttünk jártak, még akkor is, ha jól tudjuk, hogy az emigráció önmérsztő természetének megfelelően, a 20. századi emigráns generáció sem kerülheti el a Rákóczi- és Kosuth-emigráció sorsát. Az elődök példája helytállásra serkent, még akkor is, ha napjainkban fájdalommal tapasztaljuk, hogy verejtékes munkával felépített templomaink, iskoláink sokfelé elnéptelenedtek és bezártak, egyesületeink kiöregedtek, felszívódtak, vagy éppen életben maradásukért küzdenek, és azt is jól sejtjük, hogy ezt a folyamatot még az a Nyugat felé irányuló, újkori kárpát-medencei kivándorlás sem lesz képes megállítani, amely ugyancsak megtépázta magyar falvaink és városaink lakosságának létszámát. Ez az új vándorlás még hoz némi felfrissülést a külföldi magyar közösségek élet-halál küzdelmében, de már túl összetett, moz-

gékony, képlékeny és pragmatikus ahhoz, hogy biztosítsa korábban létrehozott közösségeink, testületeink fennmaradását és jövőjét. Ugyanakkor azt is látjuk, hogy az egyházi, állami és civil szervezetek összefogásával és támogatásával, néhány külföldi magyar oázis talán még hosszú távon is megmarad a magyar öntudat és kultúra táplálójának, de az már alig várható, hogy ezek az oázisok lefedjék az egész világot és kielégítsék az óriási szétszórtságban élő külföldi magyarok minden lelkipásztori és kulturális igényét.

Külföldi lelkipásztori útjaim során mégis örömmel tapasztaltam, hogy a magyar szülők napjainkban is nagy áldozatokat hoznak és erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy cserkészetbe, hétvégi magyar iskolába, néptánc-csoportokba járassák és táborokba vigyék gyermekeiket. Nem egy helyen hitoktatásban és vallásérkölcsei nevelésben is részesítik őket. Jóllehet papjaink száma egyre inkább megfogyatkozik a nyugati tájakon, az elkötelezett hívek mégis megtalálják annak módját, hogy gyermekeinket hitoktatásban és vallásérkölcsei nevelésben részesítsék. Tekintettel a nyugati világ gyakorlati materializmusba süllyedt, szabados, keresztény ideálok számára nem éppen kedvező eszmei áramlataira és sokszínű társadalmára, ki ne tudná, hogy ez a hitoktatás és vallásos nevelés mennyi ellenállásba ütközik és milyen súlyos döntéseket és áldozatokat kíván a keresztény szülőktől? Ők mégis vállalják ezt az áldozatot, és felveszik a küzdelmet környezetük sodró eszmei áramlatával szemben, mert biztosítani akarják gyermekeik számára a Legfőbb Jót, a teljes életet, az Élet Kenyerét, mindazt, amivel az Isten megajándékozott minket Jézus Krisztusban (1Kor 2,12).

(Folytatás a 6. oldalon)

A MAGYAR EGYHÁZ ÚJ PÜSPÖKE

Snell György esztergom-budapesti segédpüspök

Október 20-án a Szentatya Snell Györgyöt az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspökévé nevezte ki, és a pudenzianai címzetes püspöki címet adományozta neki.

Snell György 1949. március 8-án született Kiskirályszágon (a Csongrád megyei község neve 1956 óta Eperjes – A szerk.). Felsőfokú tanulmányait a központi szemináriumban és az Egri Érseki Papnevelő Intézetben végezte. 1972. április 3-án szentelték pappá Egerben a Váci Egyházmegye szolgálatára. 1993-ban, a magyarországi egyházmegye határainak átrendezését követően inkardinálódott az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyébe. Szolgálati helyei: 1972–1975: káplán Kiskunlacháza-Pe-

regén, 1975–1987: káplán Budapest-Rákoskeresztúron, 1988–2008: plébános Budapest-Rákoskeresztúron, 2004–2006: plébános Budapest-Rákosligeten, 2000–2003: a Rákosi Esperesi Kerület helyettes esperese, 2003–2005: a Rákosi Esperesi Kerület esperese. 2003-tól folyamatosan ellátja az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága igazgatói tisztjét. 2008. augusztus 1-jétől a budapesti Szent István-bazilika plébánosa.

MKPK

HITÜNK KÉRDÉSEI

Kiütkeresés az erkölcsi válságból

Filmeken láthatjuk a legváltozatosabb formában, ahogyan valamilyen kátyúból megpróbál az ember kímászni. Az Andok egyik hegycsúcsán történt repülőkatasztrófa életben maradt utasairól is készítették filmet – onnan csodával határos volt a szabadulás. Európa és benne a magyarság erkölcsi válsága azonban tágasabb probléma ennél. Ki kellene jutni a gödörből. De hogyan?

Az orvos először a diagnózist állapítja meg. Aztán számba veszi a gyógyítás lehetőségeit. Korunk erkölcsi válsága esetében is ez az első lépés. Amikor Magyarországról van szó, csaknem fél évszázados materialista nevelés emlékei kísértenek. S ehhez jött a demokratikus áttérés minden megpróbáltatása, az erkölcsi korlátokat nem ismerő filmek özönével és a pénz mindenhatóságának propagálásával. Ismernünk kell azonban a gyökereket.

A látélellet tisztában kell lennünk. Ebben pedig különösen azzal a törvényszerűséggel, hogy az istenhit megrendülésének megdöbbentő következménye volt, hogy az erkölcs maga is válságba került. Pedig sokan úgy gondolták, s talán még ma is úgy gondolják, hogy az istenkérdés és a hozzá kapcsolódó erkölcsi követelmények, amelyet a Tízparancsolat első táblája képvisel, ledönthetők anélkül, hogy a második tábla humánitáskailag is érvényes erkölcsi törvényei ezzel sérelmet szenvednének. Csakhogy a kettő is összefügg egymással.

Hol kezdődtek a bajok? Amikor az újkorban megjelenik Európa tudatában – főleg angol gondolkodók körében – a „tisza”, vagy pontosabban fogalmazva: az önmagáért való hatalom. Ennek koncepciójában pedig a létért való küzdelem. Emlékeztet a kép: ahogyan a sodrás veszélyében a fatörzsbe kapaszkodó erősebb a vízbe löki a másik kapaszkodót, a gyöngébbet. Ennek nyomán szinte a léttörvény rangjára emelkedett, hogy „Az erősebb legyőzi, sőt, győzze le a gyöngébbet”. Miközben a keresztény valláserkölcis jelszava szerint az erős azért erős, hogy segítse és megmentse a gyöngébbet. A politika és a gazdasági élet kéréseivel versenyszelleme aztán behatolt a közgondolkodásba. Isten létének elvetése vagy a hit iránti közömbösség tehát az erkölcsi értékek és értékelés alapjait ingatta meg.

A jelen idő globalizációja aztán jelszóvá tette a világnézeti semlegességet. Vajon milyen lehet a semleges erkölcs? S beszélhetünk-e az igazságosság hatékonyaságáról olyan közegben, amelyben az igazság a szabadság és a szenzáció alárendeltje, vagy az informatika hatalmának van kiszolgáltatva? Hiszen egyre világosabbá válik, hogy számos dologban már nem az igazság számít, hanem az, hogy kinek van módjában informatikailag közölni, akár világtávtalban is, hogy mit tart igaznak és mit nem. Holott nyilvánvaló, hogy az egyetemes emberi értékeket kellene propagálni, semlegesség helyett. Azt kellene észrevenni, hogy a Tízparancsolat a leginkább egyetemes erkölcsi törvény. A szeretet törvényében pedig benne van a személy tisztelete, az egyetemes emberi szolidaritás és a másik másságának elfogadása is.

A szociológiai felmérések egyértelműen azt igazolják, hogy a konkrét formában megfogalmazott élő erkölcs a vallási közösségekben kap szilárd talajt. A vallástól elszakadt erkölcs, az nem igazán hatékony, legfeljebb egyéneknél vagy szűkebb közösségekben. Az erkölcsöt a lehetőségig kiláztatni jóval könnyebb – sokszor népszerűbb is –, mint az erkölcsi követelmények tiszteltetésére és megtartására nevelni. Könnyebb úszni az árral, mint az ár ellenében.

Ha korunk erkölcsi válságából a kiutat keressük, tudnunk kell, hogy a válás alapvető erkölcsi normákat is érint, például az önmegvalósítás egoista értelmezésével. Az amerikai liberalizmus a profita alapozva az ember pillanatnyi élvezetét célozza meg. Egy filmcélár kijelentette: azt kell adni a filmekkel, amit a közönség kíván. Akkor is, ha ez az etikát alapjaiban sérti? Tehát alapvető jelentőségű az etikai értékek helyes megítélése, amire a keresztény nevelés olyan nagy gondot fordít. Ezt kell erősíteni erkölcsileg megújulni vágyó társadalmunkban, és Európában.

Nem számíthatunk azonnali változásra. Föl kell készülnünk arra, hogy a korábbi nevelés keserű gyümölcsei, akár szélsőséges formában is, előjönnek. Továbbá arra is, hogy bizonyos divatokat nem mi irányítunk. Már az is eredmény, hogy a korábbi, este tíz után megtekinthető, szexuális perverzítások ingerlő bemutatása szűkebb körre szorul. A zugban adott tévés gyermekpornó ellen pedig a franciák is tiltakoztak.

Mi az, amit tenni lehet? Szilárdítani a kötelező etikai oktatást. Támogatni kell az egyházi és a valláserkölcis nevelést. A humánértékeket tartalmazó filmeknek és tévéműsoroknak kell előnyt biztosítani. A korábbinál jóval nagyobb teret kell adni a sport nevelő szerepének az iskolában és a tömegsportban. Kritikailag felül kell vizsgálni a deformált irodalmi ízlést, ami az értékszemlegességre nevelte a fiatalokat. A művész ugyan nem függvénye az erkölcsnek, de tiszteletben kell tartania a humánértékeket.

El kell fogadnunk a másik és mások másságát, a tisztesség határain belül. A korszerű etika erkölcsi követelménynek tekinti például a melegek másságának elfogadását. Viszont megkérdőjelezzük azt a politikai törekvést, amely a homoszexuálisoknak házasságot követel, a férfi és nő kapcsolatára pedig nem a házasságot, hanem az együttélést propagálja. Tolerálni lehet bizonyos dolgokat, például a nudisták külön strandját, de propagálni nem.

Erkölcileg elfogadhatatlan egy futballmeccsen, nemcsak a rasszista becsmélés, de az is, hogy kórusban szidják az anyákat. Ezért ugyanis elsősorban nem a materialista-ateista szellemben nevelt egyes szurkoló csoportok a felelősök, hanem az erre illetékesek közönyös, sumákoló reagálása, például a sajtóvisszhangban. A rasszista kórust büntetni kell. Ez engedélyezett?

Európa és benne Magyarország erkölcsi megújulását komolyan kell venni. És tenni kell érte, saját hatókörünkön belül. Sajnos nem segíthetünk mindenben és azonnal. A kiutat keresni és munkálni viszont elemi kötelességünk, annak követésével, akinek születési ünnepe a karácsony, és aki számunkra a globalizációs világban is „az út, az igazság és az élet”.

† Boda László

IMASZÁNDÉK

Decemberre

Egyetemes imaszándék: Hogy a Megváltó születése hozzon békét és reményt minden jó szándékú ember életébe.

Több mint kétezer éve hangzott el Betlehemben az angyalok éneke: „Nagy örömet hirdetek nektek. Ma született nektek az Üdvözítő, az Úr Krisztus, Dávid városában. Ez lesz a jel számotokra: találni fogtok egy kisdedit pólába takarva és jászolba fektetve. Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke és jóakarátú embereknek.” (Lk 2,10–4) E gyermek születése vajon miért hoz békét és reményt még ma is minden ember életébe? Azért, mert e gyermek maga a velünk levő Isten, az Atyaisten örök Fia, aki érettünk emberekért, a mi üdvösségünkért testet öltött a Szentlélek erejéből született Szűz Máriától és emberré lett. Őbenne valósul meg Izajás próféta jóvondulása: „Íme, a szűz méhében fogant, és fiút szül, és Emmánuelnek fogják hívni. Ez azt jelenti: Velünk az Isten.” (Iz 7,14; Mt 1,23)

Ez a világ, amelyben élünk, bizony nagyon sötétnek látszik. Mi, kis emberek, magányosnak érezzük magunkat az óriási világmindenség keringő, rohanó csillagai között; a népek sorsát intéző nemzetközi politikusok nemigen törődnek velünk, a természeti csapások, betegségek, népek viszálykodásai, gazdasági viszonyok viszontagságai úgy dobálják ide-oda az embereket, mint a viharos szél az őszi leveleket. Bizony mindig van oka sírni az édesanyáknak valahol a földön, e „siralom völgyében”.

És mégis, karácsonykor egy csillag ragyogja be ezt a sötét világot, és azt üzeni: nem vagytok egyedül, veletek van az Isten. Mégpedig úgy jött közénk az Isten Fia, hogy a „szegények barátja lett”. Számítlan magyar karácsonyi ének is hirdeti: istállóban született, jászolba fektették Krisztust, a „Mindenség Urát” (ApCsel 10,36). Nem erőszakkal, nem fegyverrel, nem ellenségek letiprásával, nem rangok és kincsek osztogatásával, nem is fortélyoskodással uralkodik a világon, hanem szeretettel. Nem jóakarátú emberek összefogának ellene, és végül meg is ölik, de föltámad és örökké él az Atyaisten jobbján.

Mindezt hiszik a keresztények kétezer év óta, és ezért ebben a sötét világban is őrzik a reménység mécsesének lángját. Nincs felesleges ember, nincs reménytelen helyzet, nincs értelmetlen szenvedés, mert Isten igent mondott az emberre, és mi mindnyájan nagyon-nagyon fontosak vagyunk neki. Hiszen értünk, minden egyes emberért született, élt, szenvedett, halt meg és támadt fel a mi testvérünk Jézus Krisztus, az Isten Fia és Szűz Mária gyermeke.

Nemeshegyi Péter SJ nyugalmazott egyetemi tanár

Evangelizációs imaszándék: Hogy a szülők igaz evangelizátorok legyenek, továbbítva gyermekeiknek a hit különleges ajándékát.

Szeretnék szerény tanúságot tenni családunk keresztény életéről. 1993-ban házasodtam meg férjemmel az afrikai, kongói Kinshasa Jézus Szíve-templomában. Mindketten kongóiak vagyunk, és Isten kegyelméből hűségesek maradtunk ahhoz a 21 évvel ezelőtti, házasságunk napján tett ígéretnkhöz, hogy a katolikus hitben neveljük gyermekeinket. Négy lányunk született. Most 20, 17, 15 és 14 évesek. Valamennyiüket megkereszteltetük, és valamennyien az első szentáldozáshoz is járultak. Kis koruktól kezdve, mindig magunkkal vittük gyerekeinket a plébániai összejövetelekre és tevékenységekre. Így hozzászórtak a plébániai környezethez, szeretnek oda járni, és az ottani gyerekek között sok baráttra tettek szert.

(Folytatás a 4. oldalon)

SZELÍD, ALÁZATOS TEKINTETET LÁTTUNK MAGUNK ELŐTT

Isten Szolgája Márton Áron püspökre emlékeztek Münchenben

Október 26-án, vasárnap délelőtt megtelt a Münchener Magyar Katolikus Egyházközség anyanyelvű szentmiséinek újlag helyet adó Szent Erzsébet-templom. Az ünnepi szentmisét az Ausztriából érkezett Vencser László és a házigazda Merka János plébános mutatta be. A szentmisét követően a Jakab Antal Keresztény Kör „Szórvány fényét a világon szerteszét” című programsorozata keretében Isten Szolgája Márton Áron püspökre emlékeztek a jelenlévő müncheni és München-környéki magyarok.

A csíkszeredai származású László István, a túrterebesi születésű és Rosenheimben élő Feigi Béla és felesége, Ilona népviselete s kezükben a magyar és a székely zászló is jelezte, hogy milyen különleges ez az ünnepi alkalom. A szentélyben, az ambó előtt elhelyezett Lukácsovits Magda-alkotás, a Márton püspök portréját ábrázoló kép pedig jelezte, hogy milyen emlékezés társult az évközi harmincadik vasárnapi szentmiséhez: a nagy erdélyi főpásztor emlékének felidézése püspökké szentelésének hetvenötödik évfordulója alkalmából.

Szentbeszédében Vencser László az olvasmány (Kiv 22,20–26) tanítását Márton Áronra vonatkoztatva kiemelte: olyan főpásztor volt, aki meghallotta és észrevette az elnyomottak, a hozzá kiáltók szavát és segítést rajtuk. A szentleckében (1Tessz 1,5c–10) Szent Pál apostol megdicséri a híveket, akik a nehézségek ellenére elfogadták a krisztusi tanítást, így példaképpé lettek és hitük mindenütt is-

mertté vált. A szónok rámutatott: a müncheni közösség is elismerést érdemel, mert a diaszpórában is ragaszkodik hitéhez és közösségéhez. Márton Áron püspök életútját szemlélve is azt látjuk, hogy a nehézségek közepette is hűséggel szolgálta egyházát és népét, és hitükben erősítette az embereket. Az evangéliumi szakasz soraiban a törvénytudó nem tiszta szándékú kérdésére – „Mester, melyik a legfőbb parancs a törvényben?” (Mt 22,34–40) – válaszolva Jézus megfogalmazza a főparancsot, az Isten és ember iránti szeretet fontosságát. Nekünk is gyakran tesznek fel fondorlatos kérdéseket – fogalmazott Vencser László –, ahogyan Márton Áron püspöknek is volt ebben része bőséggel. A válaszai mindig nagyon világosak, határozottak, egyenesek voltak – ebben is példaképünk ő, akinek várjuk a boldoggá avatását.

Dávid Erzsébet *Láttam a püspököt* című verse után Merka János atya gyertyát gyújtott Márton püspök emlékére, majd pedig a kérdésre, hogy ő látta-e a püspö-

köt, elmondta: gyulafehérvári tanulmányai során több alkalommal is. „A legemlékezetesebb alkalom 1979. május 27-én volt – mondta János atya. – A gyulafehérvári kántoriskola végzős, ballagó diákjai voltunk és osztályfőnökünk, Pálfi Géza hittanár elvitt minket az idős és beteg püspökhöz. (...) Én ott abban az órában értettem meg igazán, hogy a papi hivatás a hősök, a szentek nyomdokain való járást követeli meg mindannyiunktól.

Ruttner Piroska nyugdíjas tanítónő Székelyudvarhelyen élt, ahová Márton püspök minden évben ellátogatott, bérmautójait mindig ott kezdte meg. „Most is látom vastag szemöldökét, szelíd, aláazatos tekintetét – emlékezett Piroska néni –, ahogy tanácsokat adott a fiataloknak: »Ezt a szép székely ruhát soha ne szegyejljétek fölvenni. Legyetek büszkék arra, hogy ti székelyek vagytok.«”

A megemlékezés vége felé közeledve Vencser László meggyújtott egy másik gyertyát, nevezetesen az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc mártírjainak emlékére.

A müncheni Szent Erzsébet-templomban tartott emlékprogram a Márton püspök boldoggá avatásáért szóló fohász közös elimádkozásával és himnuszaink eléneklésével zárult.

V. G.

IGAZSÁGOSSÁG, IGAZSÁG ÉS IRGALMASSÁG

Interjú Erdő Péter főrelátorral

Erdő Péter bíboros az október 5-étől 18-ig tartó rendkívüli szinodus főrelátora volt. Az MKPK és a CCEE elnöke a püspöki gyűlésről, annak tapasztalatairól beszélt október 19-én, vasárnap délután.

– *Lezárult a nagy médiaérdeklődést keltett, a család témájáról szóló szinodus. Várakozásainak megfelelően zajlott az eljárás a tanácskozáson?*

– Miután a munkadokumentumot és a kérdéseket ismertük, a szinodusi bizottság tagjai, akik már dolgoztak a kérdőív és a munkadokumentum összeállításán, nagyjából tisztában voltak azzal, hogy mik a fő témák, irányelvek, és melyek a súlypontjai az útkeresésnek, tehát ilyen értelemben nagy meglepetést nem hozott, elsősorban a szerves fejlődés útját mutatta meg. (...)

– *Az 1980-ban a család témájáról megrendezett szinodus után ez alkalommal – a jövő évi rendes szinodus távlatában – a helyzetfelmérésre összpontosítottak. Valóban a médiában hangsúlyozott két-három téma (újraházasodott elváltak, együttélések, homoszexuálisok) jelentette a központi kérdést az elmúlt harmincnégy év alatt bekövetkezett változások áttekintése, számbavétele során?*

– A kényes kérdések, amelyekkel a tömegtájékoztatási eszközök olyan széles körben foglalkoztak, valóban kényes témák voltak, és nem kevés felszólalás kapcsolódott hozzájuk.

Ezek a témák, főként az újraházasodott elváltak témája, egyáltalán nem újak. Erre már a *Familiaris consortio* is kitért, tehát a probléma már jelen volt elég régóta, sőt azt lehet mondani, hogy az utóbbi időben ennek a problémának a statisztikai súlya a nyugati társadalmakban mintha csökkent volna némileg, mivel a válás után kevesebben kötnek újra házasságot, ami nem azt jelenti, hogy nem folytatnak együttélést másokkal.

Ami igazi újdonság a helyzetben vagy a statisztikai adatokban – és ez világszinten jelentkezik – az a házasságkötési készség csökkenése. Ezzel tehát a *Familiaris consortio* még egyáltalán nem foglalkozott. Ma viszont meg kell állapítanunk, hogy a polgári házasságkötések aránya, száma is világszerte csökkenő tendenciát mutat. (...) Ez az egész emberiségnek az intézményekhez való viszonyát is érintő probléma, és nagyon sok felszólalásban hangot is kapott.

Egyfajta menekülés tapasztalható az intézményes formáktól, és jelen van a személyes elköteleződéstől való félelem. Ezek sok tényezőtől függenek, de szinte egyetlen jelenségről van szó. Természetesen választokat is kerestünk ezekre a kérdésekre. Vannak olyan külső tényezők, amelyek arra ösztönzik az embereket, hogy ne kötelezzék el magukat intéz-

ményi szinten. Ilyen például az állandó munka hiánya, a családi lét bizonytalansága, amely sajnos sok országot jellemez. A társadalmi érettség ma 35-40 éves korban alakul ki, ami a fiatalokat megakadályozza abban, hogy egzisztenciálisan biztonságban érezzék magukat ahhoz, hogy családot alapítsanak. Emiatt is jellemző Európára a születések alacsony aránya.

Olyan jelenségről van szó, amelyet elemezni kell, amelyről alapos kutatást kell végezni, mert egyrészt vannak pszichológiai és antropológiai vetületei, másrészt pedig a körülmények kényszerítő ereje. Például a gazdaságban úgy beszélnek a munkaerő-mobilitásról, mint nagy értékéről, ugyanakkor a nagy nyomás, hogy mindig kész legyünk a mobilitásra, megakadályozza a stabil kapcsolatok kialakulását és a családalapítást.

Voltak természetesen olyan problémák is, amelyek inkább a nemzetközi szervezetek nyomásával kapcsolatosak, különösen az afrikai vagy más szegényebb országokban, ahol a törvényhozást a házasság és a család témájában külső tényezők kívánják megváltoztatni, és ezzel szemben van egyrészt a vallási meggyőződésből fakadó, másrészt a helyi kultúrából fakadó ellenállás vagy ellenkezés. Ez is jelentős hangsúllyal említett téma volt.

– *A szinodus munkáját lezáró dokumentum tükrében hogyan összegezhető az októberi tanácskozás jelentősége, újdonsága?*

– Eget rengető újdonságot nem hallottunk, hiszen majdnem minden problémában örök emberi kérdések vagy az új idők tipikus kérdései merültek fel. Azt hiszem, hogy talán a hangvétel, az igazságosságnak, az igazságnak és az irgalmasságnak az együttes emlegetése, vagy a szempontoknak ez a fajta összekapcsolása volt egy új megközelítési mód vagy egy új hangsúly, ami sok felszólalót és a munkának az egész hangulatát jellemezte. Továbbá a nyitott és hűséges lelkipásztori hozzáállás Jézus Örömhíréhez és a család Evangéliumához, valamint az Egyház és a társadalom valóságához. Ezen a téren tapasztalható egy viszony-

lag új hozzáállás, de az is igaz, hogy kevés időnk volt arra, hogy egyes kérdésekkel mélyebben foglalkozzunk. Négyperces felszólalásokban nem lehet bemutatni egy-egy mélyenszántó érvelést se teológiai, se pszichológiai, se szociológiai szempontból. Azt remélem, hogy a szinodus után lesz idő egy elmélyültebb párbeszédre.

– *A Relatio Synodi 62 pontban foglalja össze az ülésen megfogalmazott, elhangzott véleményeket. Ezek közül három pont esetében nem volt meg a szinodusi atyák kétharmados szavazati többsége. Miért kerültek mégis bele a dokumentumba ezek a témák?*

– A szinodus rendtartásában az szerepel, hogy egy-egy pont elfogadásához kétharmados többség szükséges. Másrészt a dokumentum összes pontja megkapta az abszolút többséget (50%-osnál nagyobb többség – A szerk.). A szinodusi titkárságnak és a Szentatyának olyan szándéka volt, hogy a dokumentumnak ezeket a szintén többséggel elfogadott, de kétharmadot el nem nyert bekezdéseit is nyilvánosságra hozza – annak feltüntetésével, hogy milyen arányú volt ezek támogatottsága. A döntést mindenki tudomásul vette, és a teljes anyagot a sajtó rendelkezésére bocsájtották.

(Az említett három pont:

– 52. pont (szavazati arány: 104–74) – esetleges bűnbánati út és az objektív rendezetlen állapot mellett a felek szubjektív felelősségének újbóli értékelése

– 53. pont (szavazati arány: 112–64) – lelki áldozás és tényleges áldozás kapcsolata

– 55. pont (szavazati arány: 118–62) – homoszexuálisok és a családra, házasságra vonatkozó isteni terv különbözősége – A szerk.)

– *Hogyan értelmezhetjük ezeket a szavazati számarányokat?*

– Erre, azt hiszem, könnyű a válasz: titkos szavazás volt, ezért senki sem mondta el, hogyan és miért szavazott úgy, ahogy tette azt. Lehetett olyan, aki szerint a fogalmazás nem volt elég világos – mindig előfordul egy szinodusi szavazásnál, hogy egy megfogalmazás félreérthető, azaz az adott szövegrészt nem tartják egyértelműnek, ezért szavaznak ellene. Előfordulhatott olyan, hogy valaki úgy értelmezte a

szöveget, hogy az teológiai problémát jelent – bár nem hiszem, hogy ezekben a paragrafusokban ebben a tekintetben objektív nehézség lenne. Azonban előfordulhat az is, hogy egyesek szerint bizonyos felvételek ezekben a formájukban nem időszerűek, vagy tematikailag nem tartoznak bele a házasság és a család kérdéskörébe. Erről hallottunk megjegyzéseket a munka során, hogy például a házasság és a család témakörébe bizonyos típusú együttélések nem tartoznak bele, illetve ha ennyire kitégítjük a kört, akkor más témáról is bővebben kellett volna szólni. Talán az is befolyásolhatta a szavazót – de hangsúlyozom, hogy a szavazás titkos volt, és senki sem magyarázta, miért szavazott valami mellett vagy ellen –, hogy a legújabb olaszországi hírek szerint az önkormányzatok elkezdtek az azonos nemű párok kapcsolatkötésének anyakönyvezését, miközben a törvény ezt elvileg nem teszi lehetővé, és a szinodus döntése talán indokot adhatott volna egyes paragrafusok félreértelmezéséhez, kihasználásához...

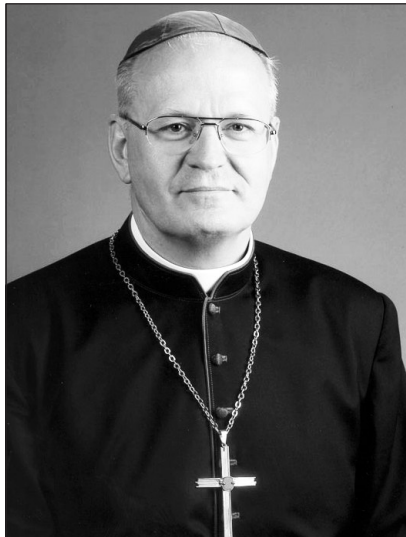
– *Az európai gyermekek fele házasságon kívül születik. Hogyan lehet pozitív irányba elmozdítani ezt a társadalmi tendenciát a szinodus által elfogadott és kiadott üzenettel?*

– Nem biztos, hogy a szinodusi üzenet meg tudja változtatni a tendenciát, viszont a történelem türelmes megismerése vigasztalást tud adni. (...) Különböző időben, különböző megközelítésben újra és újra felbukkannak ezek a témák, majd egy konzolidált korban javulhat a helyzet.

Az a fontos, hogy minden gyermeket szeretettel fogadjunk, akik számára kérték akár a keresztelest, akár a hitoktatást, és egyébként igyekezzünk a házasság értékét, nagyszerűségét megfelelően bemutatni. Nekünk a házasság és a család mellett pozitív tanúságot kell tennünk. Ezért is olyan fontos, hogy vannak világiakból és családokból álló mozgalmak, melyek ezt fő feladatuknak tekintik. Ez hangsúlyosan megjelent a világi házaspárok tanúságtételében a szinodus folyamán.

– *Milyen kapcsolat áll fenn a lelki áldozás és a tényleges áldozás között?*

– A lelki áldozásról mostanában nagy lelkesedéssel és idealizmussal beszélnek, de maradjunk annyiban, hogy a lelki áldozás egy imádság, egy jámborsági forma, amelyről a legszebb imakönyveinkben is az áll, hogy ilyet az végez, akinek tökéletes bánata van, és így a kegyelem állapotában vágyódik az Oltáriszentség után, csak valamilyen okból nincs lehetősége, hogy magához vegye. (Folytatás a 7. oldalon)

I. BARTHOLOMAIOSZ KISMARTONBAN

Történelmi látogatás

Történelmi látogatást tett I. Bartholomaiosz konstantinápolyi ökumenikus pátriárka a Kismartoni Egyházmegyében, az egyházmegye védőszentjének, Szent Mártonnak ünnepén, november 11-én – tájékoztat Varga János, a bécsi Pázmáneum rektora.

A zsúfolásig megtelt kismartoni Szent Márton-dómban megtartott szentmisén a helyi püspökkel, Ágidius Zsifkoviccsal koncelebrált Kurt Koch bíboros, a Keresztény Egységtörekvés Pápai Tanácsának elnöke, Ivo Muser, Bozen-Brixen püspöke Dél-Tirolból, Peter Stephan Zurbriggen érsek, Ausztria apostoli nunciusa, Paul Iby, az egyházmegye nyugalmazott püspöke, Bruno Platter, a Német Lovagrend nagymestere és számos egyházi személyiség, valamint részt vett a konstantinápolyi pátriárka kíséretében Arseniosz Kardamakisz, Ausztria görög ortodox metropolitája, Magyarország exarchája és a helyi közélet vezetői.

„A keresztények egysége nem emberi mű, amit létre lehet hozni, nem is intel-

lektuális, hanem spirituális folyamat – mondta Zsifkoviccs püspök. – Együtt kell haladnunk, egymásért imádkoznunk, és közösen az irgalmasság cselekedeteit gyakorolnunk.”

A szentmise végén felolvasták a Burgenlandban alapítandó ortodox kolostor alapítólevelét. Ausztria első ortodox kolostora „legyen ajándék a Pannóniában élő ortodox keresztények számára. Az új kolostor célja, hogy teret adjon az ortodox és katolikus keresztények közötti felebaráti szeretettel és tisztelettel áthatott ökumenének” – fogalmaz az alapítólevél.

Koch bíboros felolvasta a Szentatya üzenetét, melyben Ferenc pápa méltatja a Kismartoni Egyházmegye ökumenikus lelkületét. □

SZENT ISTVÁN ÜNNEPE ÉS BÉRMÁLÁS

A Párizsi Magyar Katolikus Misszióban

A Magyar Katolikus Misszióban augusztus a nyári szünetet jelenti. A hívek közül ilyenkor sokan elutaznak, visszamennek szülőhazájukba, és csak a tanévkezdésre jönnek ismét a francia fővárosba. Ezért ünnepeljük itt augusztus 20-a helyett egy későbbi időpontban államalapító Szent István királyunkat.

Az idén különös jelentőséget kapott az október 5-én, vasárnap délelőtt megtartott szentmise, mert ennek keretében nemcsak Szent István királyunkra emlékeztünk, hanem közösségünk négy tagja a bérmálás szentségében is részesült. Cibian Miklós, franciaországi magyar főlelkész meghívására a Misszióba érkezett főtisztelendő Gyulay Endre nyugalmazott szeged-csanádi megyéspüspök, aki a szentmise főcelebránsa volt.

A püspök atya homíliájában meghatóan emlékezett Szent István királyra, minden magyar keresztény példaképé-

re. Hangsúlyozta Istenhez való hűségét, igazságérzetét. Nemzete felemelkedésén fáradozott, és nem csüggedt a legmegrázóbb esemény, fia halála után sem, megtalálta az egyetlen lehetséges utat, és a Szűzanya oltalmába ajánlotta országát.

A főtisztelendő atya ezt követően szólt a bérmálkozókhoz, és a Szentlélekben megerősítette a két felkészült, tizenéves fiatal, valamint a két felnőtt hívőt. Örömet fejezte ki, hogy a Misszióban hat év óta most először ismét voltak jelentkezők, akik a Szentlélek ajándékát kívánták magukhoz venni.

A szentmise ünnepi hangulatát fokozta az önkéntes fiatalokból erre az alkalomra összeállt kórus. A latinul felhangzó egyházi énekek kiváló zenei élményt is jelentettek a szép számban jelenlevő hívők számára.

Gonthier Anna

Gyerekeknek

NÉV A KALAPBÓL

Iskolás koromban volt egy kedves szokás az osztálytársak körében karácsony előtt: felírtuk egy-egy cetlire a nevünket, bedobtuk egy kalapba, aztán mindenki kihúzott egy-egy kis papírt. Azt az osztálytársat ajándékoztuk meg az ünnep előtti utolsó héten, akinek a nevét kihúztuk. Egyetlen szabály volt: csak saját készítésű ajándékot lehetett adni.

Negyedikesek lehettünk, amikor új fiú érkezett az osztályba. Csendes, amolyan magánvaló srác volt, nem igazán barátkozott senkivel. Ma már szégyellem, hogy így volt, de mi sem kerestük a társaságát. Nem szép dolog, de ebben biztosan az is közrejátszott, hogy volt egy különleges „tulajdonsága”: vakon született, nem látott semmit a külvilágból.

Amikor eljött a karácsonyi ajándékozási ideje, az ő neve is belekerült a kalapba. Bevallom, nem örültem volna neki, ha ezt a fiút húzom. Már amúgy is elterveztem, hogy milyen remek gombfocicsapatot készítek a legjobb barátomnak, Bálintnak – ha az ő nevét húzom ki a kalapból. De nem így történt: az én papírcetlimen Tamás, a vak fiú neve szerepelt. Az osztálytársaknak persze nem volt szabad elmondani, hogy ki kit húzott, így tanácsalanságomban édesanyámat

kérdeztem meg: mit készíthetnék neki karácsonyra? Vajon minek örülne? Egyetlen dolgot tudtam csak róla: szeretett zenét hallgatni, iskola után mindig feltette a fülhallgatóját, úgy indult el hazafelé.

Családi „összefogással” született meg a terv, és nem is gondoltam volna, hogy ilyen nagy sikert arat. A téli szünet előtti utolsó napra szerveztük meg a karácsonyi ünnepséget. Amikor rám került a sor az ajándékozásnál, félve adtam át a csomagomat Tamásnak. Ő lassan kibontotta, az ujjaival „szemügyre vette” a kis fatáblát, amelybe gombostűket szúrtam. A táblából kiálló gömböcskék a következő szöveget formázták: „Meghívó újévi koncertre”.

– De csak ingyenes ajándékot szabadott csinálni! Te vettél egy drága koncertjegyet? – kérdezte Tamás meglepődve.

– Nem, a koncert teljesen ingyenes! A többi egyelőre titok!

Tamás az új év első délutánját nálunk töltötte. Nagymamám kiválóan zongorázott, így ő adta a mi ünnepi újévi koncertünket.

Azt hiszem, sokkal nagyobb örömet tudtam így adni, mint akkor, ha december elején Bálint barátom nevét húztam volna ki a kalapból...

Kovács Péter

Fiataloknak

JÉZUS A SZEKTÁK TANÍTÁSÁBAN (4.)

1993 tavaszán a Vasi Új Hírek egyik számában olvashattunk egy cikket a „Szombathelyi Misszionárius a Császárvárosban. Krisztushoz közel” címmel, amely arról számol be, hogy egy magyar fiatalember mormon lett, és Ausztriába készül hittérítő munkára. A cikk így kezdődik: „Mormonok. A legtöbben valamiféle egzotikus, amerikai eredetű szektának hiszik. Ezenfelül még annyit tudnak róluk: engedélyezik a többnejűséget. Egyik állítás sem igaz. A többnejűséget már régen elvetették. Az egyház eredete valóban amerikai, a vallási élet központja ma is Utah állam fővárosa, Salt Lake City. S persze nem szekta a mormon vallás. Hivatalos nevük: Az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyháza.”

Most pedig vegyük szemügyre a közösség történetét, tanításának főbb pontjait és a velük kapcsolatos katolikus felfogást. Így majd az is tisztázódik, hogy miért nevezzük szektának.

A XIX. század első felére az Egyesült Államok még kereste nemzeti öntudatát és vallási irányait is. Különböző protestáns megújulási, „ébredési” mozgalmak, mint a sékerek, a metodisták, baptisták hithirdetői járták a farmokat, olvastatták a Bibliát, és magyarázták azt saját felfogásuk szerint. Joseph Smith, a nyugtalan természetű farmer, és felesége, Lucy, akinek látomásai is voltak, a kálvinista skót eredetű presbiteriánus felekezethez tartozott. Ilyen környezetben, 1805-ben született negyedik gyermekük, ifjabb Joseph Smith (1805–1844), aki később a mormonok alapítója lett. 14 éves

korában látomása volt, mondta később. Megjelent neki az Atyaisten és Jézus Krisztus, és figyelmeztették, hogy ne csatlakozzék egyik valláshoz sem, mert ezek tévesek és iszonyatosak Isten színe előtt. 1823-ban újra látomása volt. Akkor „Isten hírnöke”, Moroni jelent meg, és tudomására hozta, hogy valahol el van rejtve egy arany lemezekre vésett könyv, mely az amerikai földrész benszüllött lakóinak eredetét és történetét írja le. De abban a könyvben az örökévaló evangélium is le van írva, úgy ahogy a Megváltó az őslakóknak kijelentette. Ez a bizonyos Moroni, ifj. Joseph Smith tanítása szerint, a Kr. u. V. században, Amerikában élt, és Mormon próféta fiaként mutatkozott be. Erről az állítólagos Mormon prófétáról kapta a nevet a szekta. Később ifj. Joseph Smith állítja, hogy 1829-ben Keresztelő Szent János – „Áron papságának” rendjével – pappá szentelte: prédikálhatott, keresztelhetett és szolgálhatott az úrvacsoránál. Majd megkapta a „melkizedeki papságot”, vagyis a papság teljességét, amely magában zárta az áldások hatalmát is. A Mormon könyv 1830-ban jelent meg és ugyanabban az évben öt társával megalapította „Jézus Krisztus Egyházát”, amelynek nevét 1838-ban ismét látomásban kapott felszólítás alapján – „Jézus Krisztus Utolsó Idők Szentjeinek Egyházára” változtatta. Tehát már akkor is voltak, akik várták a világ végét, ahogy ma is, általában! Vajon a mormonok ismerik ennek az idejét?

(Folytatjuk)

János atya Londonból

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Gyerekeink mind énekelnek a templomi énekkarban, sőt 17 éves lányunk az 5–15 éves kislányok számára szervezett külön énekkart vezeti.

Családunk minden este imádkozik. Az esti családi ima 30–40 percig szokott tartani: magasztaljuk az Istent, bocsánatát kérjük, felolvassuk az aznapi szentírási szöveget, röviden beszélgetünk róla, majd pedig imádkozunk egymásért, különböző imaszándékokért, a különös segítségre szorulókat, mindenkiért. Az imát aztán hálaadással fejezzük be. Látogatóink is tudják már e szokásunkat, és ahhoz tart-

ják magukat. Ez a mindennapi ima abban is segít, hogy a gyerekek jól megismerik a Bibliát, és beszélgetéseikben spontán módon idéznek bibliai szövegeket.

Persze, családjunk tagjai sem szentek. Néha sűrűlődségek és veszekedések is előfordulnak. Este azonban összegyűnünk az imára, ott bocsánatot kérünk és kisimítjuk a nehézségeket. Jézus felszólítására hallgatva törődünk a szegényekkel. Ha koldus jön házukhoz, mindig kap tőlünk ennivalót. Még ha én nem is vagyok otthon, valamelyik családtag tudja, hogy segíteni kell a koldusokat, és helyettem megteszi. Hála legyen Istennek és a Szűzanyának, hogy segít minket ezt a szép életet élni.

Solange Aissi Kapandila
45 éves kongói édesanyja

HORDOZZÁTOK A VILÁGBAN!

Magyarországon az ifjúsági világtalálkozó szimbólumai

1984-ben – az első ifjúsági világtalálkozó alkalmával – a fiatalok ajándékot és feladatot kaptak II. János Pál pápától. A fiatalok pápája a mára a találkozó jelképévé vált keresztet e szavakkal adta át a résztvevőknek: „Szeretett fiatalok! A szentév végén rátok bízom ennek az ünnepi évnnek a szimbólumát: Krisztus keresztjét! Hordozzátok a világban mint Krisztus emberiség iránti szeretetének valóságos szimbólumát, és hirdessétek mindenkinek, hogy egyedül Krisztusban, aki meghalt, de feltámadt a halálból, lelhetünk üdvösséget és megváltást.”

A kereszttel 2003 óta együtt zárandokol a szintén II. János Pál pápától kapott Salus Populi Romani-ikon is, a római Santa Maria Maggiore-bazilikában található Mária-ikon másolata. Az ifjúsági világtalálkozó szimbólumait november 2. és 15. között a magyarországi egyházmegyékben hordozták körbe a fiatalok.

A zárandokkereszt és az azt kísérő Mária-ikon európai körútjának előző állomása Románia volt. A kéthetes zárandoklat utolsó helyszíne, a szomszédos Szatmárnémeti után, a partiumi egyházmegye fiataljai hozták el a keresztet Nyíregyházára.

A szegedi Fogadalmi-templomban november 4-én tartott szentmise után november 5-én Kecskeméten a Szent Miklós-templomban fogadták a fiatalok Szent II. János Pál pápa ajándékát. „Forog a világ, de Krisztus keresztje áll” – mondta a szentmisén Bábel Balázs érsek, hangsúlyozva, hogy szilárdságot csak Krisztusban s szentjeiben találhatunk.

A fiatalok védőszentjének, Szent Imrénnek szentelt templomban állították fel a jelképeket november 6-án Szekesfehérváron.

Szombathelyen november 7-én, a Szent Márton napi vesperás után lampionos felvonulást tartottak, amelyet a kereszt előtti hódolást követett.

A győri Szent Imre-templomban november 9-én Pápai Lajos püspök beszédében bátorította a fiatalokat: merjenek

A kereszt Veszprémben (Fotó: Nagy Lajos)

elköteleződni Krisztus mellett. A misét gyertyás körmenet követte a kereszttel és az ikonnal a lakótelepen, taizéi énekek kíséretében.

Veszprémben november 9-én érkezett a fiatalok pápájának ajándéka. Tiszteletükre a Szent Mihály-bazilika főszékes-egyházban ünnepi szentmisét mutatott be Márfi Gyula érsek. A nap lezárásaként keresztutat jártak a várban.

Az ifjúsági világtalálkozó országjáró keresztje és ikonja november 9-én, vasárnap este 7 órakor érkezett meg Veszprémből Budapestre az Országúti Ferenccsek templomába.

Az országjáró körút utolsó napjaiban Pécsre, Miskolcra és Ináncsra látogatott el kereszt és az ikon, majd november 15-én, Kassán püspöki szentmise keretében vették át a következő befogadó ország, Szlovákia fiataljai. □

AZ EGYHÁZ NE VÁRAKOZZASSON

A Szentatya a házasságok érvényességéről

Ferenc pápa november 5-én, szerdán a vatikáni VI. Pál-teremben találkozott a Rota Romana bíróság által szervezett, a „super rato” kánonjogi gyakorlatról szóló kurzus háromszáz résztvevőjével. Az Egyház ne várákózzasson évekig, hogy eldöntse egy házasságról, semmis-e vagy érvényes – figyelmeztetett.

Ferenc pápa rögtönzött beszéddel köszöntötte a résztvevőket. Az Egyház ne várákózzasson évekig azokat, akiknek szükségük van arra, hogy megtudják házasságukról, hogy semmis-e vagy érvényes. Ez igazságosság és szeretet kérdése – hangsúlyozta.

Utalt a rendkívüli színódusra, melyen foglalkoztak az eljárásokkal és ezek egyszerűsítésével az igazságosság céljából. Azért, hogy igazságosak legyenek, és igazságot szolgáltatassanak az embereknek, akik várákóznak. Mennyi ember vár évek óta az ítéletre! – tette hozzá a Szentatya. Ezért már a színódus előtt létrehozott egy bizottságot, hogy segítse előkészíteni a különféle lehetőségeket az igazságosság és a szeretet szempontjai alapján, mert sok embernek szüksége van az Egyház szavára házassága helyzetéről, legyen az akár igen, akár nem, de legyen igazságos. Egyes eljárások nagyon hosszúak és nehézkesek, nem kedvezőek, és az emberek annyiban hagyják az egészet.

Ferenc pápa a Buenos Aires-i egyházközi bíróság példáját idézte a jelenlévőknek. Tizenöt egyházmegye tartozik hozzá, a legtávolabbi 240 kilométerre fekszik. Elképzelhetetlen, hogy az emberek ilyen távolságról elmenjenek a bíróságra, mert ez utazást jelent, munkanapot vesztenek el, és még sok minden más ok miatt... Ezért azt gondolják: „Isten megért engem, és megyek előre ezzel a súllyal lelkemben.” Az Egyháznak igazságot kell szolgáltatnia, és azt kell mondania: „Igen, igaz, a házasságod semmis” vagy „Nem, a házasságod érvé-

nyes”. Az az igazságos, ha kimondja ezt. Ennek következtében az emberek kétségek és a lelkükben maradt sötét foltok nélkül élhetnek tovább.

Fontos, hogy ilyen továbbképzéseket tartsanak, mint amilyen ez a mostani is. A pápa köszönetet mondott ezért a Rota Romana Törvényesítési dékánjának, Pio Vito Pinto prelátusnak. Ő az elnöke annak a bizottságnak is, amely az eljárások egyszerűsítésére irányuló javaslatok kidolgozásával foglalkozik.

Az Egyház mindig keresi gyermekeit, hogy igazságot tegyen. Oda kell nagyon figyelni, hogy az eljárások ne üzleti szellemben folyjanak. Nem furcsa dolgokról beszélek, hiszen közbotrányok is keletkeztek emiatt – jegyezte meg a pápa. Elmondta, hogy egy ilyen bíróságról el kellett bocsátania egy embert, aki tízezer dollárért elvállalta, hogy lefolytatja a polgári és az egyházi eljárást. Ezt ne tegyük! – kérte a pápa.

Utalt a színódusra, melyen egyes javaslatok az ingyenességről szóltak, ezt át kell gondolni... Amikor azonban a spirituális érdekek összekapcsolódnak az anyagi érdekekkel, az nem Istentől való! – figyelmeztetett a Szentatya. Az Egyház nagylelkűsége megteheti, hogy ingyen szolgáltat igazságot, ahogy Jézus Krisztus által mi is ingyen nyertünk megigazolást. Ez nagyon fontos pont, szét kell választani a két dolgot – hangsúlyozta beszédében Ferenc pápa a Rota Romana bíróság által szervezett továbbképzés résztvevőinek.

(Vatikáni Rádió)

Floridai levél

VOLT EGYSZER

Volt egyszer egy iskola címmel csinos, kék, puhakötésű, harminchárom fényképpel elevenített könyv jelent meg Papp Luca és a Vareg Produkció kivitelezésében, a két világháború között Budapesten működő Sacré Coeur Leánygimnázium és épülete történetéről. Az alapos kutatómunka után szeretettel, olvasmányosan megírt visszaemlékezés az egykori diák, Kohl Éva Szalai Lajosné odaadó munkáját dicséri. Pedig, amint a magyar, angol, francia és német epilógusban Éva leszögezi: Ezt a feladatot nem kereste, de felvállalta, amikor a Palotanegyedért Egyesület felkérte rá. A maga és a volt növendékek nevében akart hálát mondani mindazért a jóért, amit nem csak a nővérektől és a világi tanároktól, de a háttérben mindig szerényen meghúzódó „segítő nővérektől”, a „Schwestiktől” is kapott.

Éva kisiskolásként került a Palotanegyedbe, a Mikszáth Kálmán tér 1. szám alatti Sophianumba, a diákok között kedvesen Sophinak nevezett intézetbe. Abban az időben a Mikszáth tér környékét a „kisvatikán” jelzővel illették, az ott működő számos egyházi intézmény, így a rendházak, katolikus könyvkereskedés és a Reviczky utca sarkán álló Krisztus Király-kápolna miatt.

A ma is impozáns épülettömb helyén 1862 előtt a „zajtalan és robbanásmentes gyűjtőfa”, vagyis a gyufa feltalálója, Irinyi János kis gyára állt. Az eredetileg báró Révay családnak épült palotában – többek között – gróf Tisza István és Mikszáth Kálmán is lakott. Mire az Ausztriából érkező Sacré Coeur szerzetesnők 1914–17 között elnyerték az épület tulajdonjogát, az előző tulajdonosok egyike sem állta meg, hogy igénye, lehetősége és kedve szerint ne alakított volna rajta valamit. A legnagyobb változás azonban akkor következett be, amikor a rendi anyaház nagy anyagi áldozatokkal teljesen újjáalkotta és elemi és középiskolai nevelésre, oktatásra alkalmassá tette. A nagy kérdés viszont az, hogy hogyan kerültek a francia alapítású, tanító és nevelő rend tagjai hazánkba. Nos, a nőnevelésben oly lényeges lépés száz magyar család összefogásának volt köszönhető, akik Simor János bíboros hercegprímás támogatásával meghívták őket.

1883-ban három szerzetesnő jött Ausztriából, hogy megkezdje a nevelési és tanítási munkát, melynek eredményeként harmincöt évvel később, 1918-ra kialakult a nyolcosztályos gimnázium, s az első érettségi vizsga idején már kétszázötven volt a növendékek száma.

A két világháború, s az utánuk következő idők alaposan beleszóltak az intézet életébe. Az 1919-es kommün alatt „államinak nyilvánították”, 1948-ban pedig államosították. Az 1944-es év nyarán hozott szörnyű törvények sok diákot érintettek. Nos, az „anyák, ezek a remek, erős, okos és bátor asszonyok ekkor mutatták meg igazi jellemüket... A részben a már hazamenni nem tudó, nagy részben a Sophianumban menedéket kereső növendékek, családjaik, más menekültek vagy üldözöttek, több mint kétszázan, itt találtak több hónapra rejtékhelyet, ellátást, oltalmat.”

Az épület Mikszáth Kálmán téri falán elhelyezett tábla szövege rögzíti az intézet működésének egész korszakát 1917–1948 között, és emléket állít annak, hogy Budapest ostroma idején, a bentlakó növendékek mellett itt kapott menedéket és szerető gondoskodást számos rászoruló és üldözött.

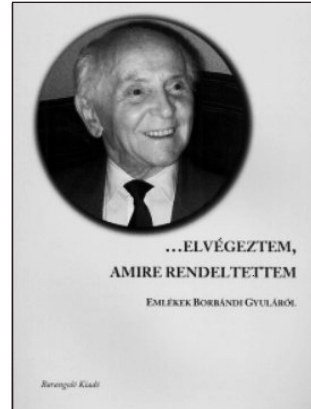
Bitskey Ella, Sarasota

BORBÁNDI GYULA-EMLEKKÖNYV

Lapunk egykori munkatársa, Borbándi Gyula röviddel 95. születésnapja előtt, budapesti otthonában hunyt el. Tiszteletlő most könyv formájában adták közre emlékeiket az író és rádiószerkesztő Borbándi Gyuláról.

A tetszetős kiadású és számos fényképpel illusztrált kötetet a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumban mutatták be a nagyközönségnek. Már a címe is – „Elvégeztem, amire rendeltettem” – egyértelműen egy rendkívül tevékeny és gazdag életre utal, noha a kijelentés ebben a formában nem tőle származik, mert, mint a könyv borítóján olvashatjuk, azért fohászkozott, hogy „ne legyen öntelt és elégedett magammal, ne higgyem, hogy mindent megtettem, amit tennem kellett volna, és mindent elvégeztem, amire rendeltettem. Legyen bennem még annyi elégedetlenség és hiányérzet, ami további munkára serkent.” Ez az aktivitás csaknem az utolsó percig megadatott neki. Miután 2010-ben hazatelepült Budapestre, túl a 90. életévén, tevélegesen részt vett az irodalmi életben: konferenciákon, vitaesteiken, TV-adásokban és nyilvános kerekasztal-beszélgetéseken adta át hosszú pályafutásának tapasztalatait, a fél évszázados emigráció során szerzett óriási ismeretanyagot, és igyekezett továbbadni azt a lángot, amelyet maga is évtizedeken át élesztgetett: a népi írók mozgalmát. Holott eredetileg papnak készült, de a középiskolában annyira megszerette a könyveket, hogy végül a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem jogi karára iratkozott be, ahol 1942 nyarán avatták jogi doktorrá.

Vallásos érzületében egy római út meghatározó

szerepet játszott: 1935-ben ugyanis 200 kisiskolás társával együtt meghívást kapott az olasz fővárosba, ahol a magyar fiatalokat XI. Pius pápa is fogadta. Borbándihoz érve a sorban, megkérdezte tőle olaszul, hogy hány éves. Kifogástalan olasz válasza így hangzott: 16 éves, Szentatyám. Ezzel jó benyomást keltett az egyházfőben a magyar diákokról. Alighanem a katolikus egyház ellen indult hajszája is komoly szerepet játszott abban, hogy 1949 elején rászánta magát hazájára elhagyására. Úgy

vélte, hogy külföldön többet tehet Magyarországon szabadságának viszonyosságáért. Habár már emigrációja elején tapasztalnia kellett, hogy szűkebb politikai otthonát, az 1945 után újraéledt Parasztpártot külföldön nem szolgálhatja tovább, rövid svájci kitérő után évtizedekre lehetőség nyílt arra, hogy az 1951. október 6-án megindult Szabad Európa Rádió szerkesztőjeként aktív kapcsolatban maradjon az óhazával és a külföldre menekült írőkkel, költőkkel. Számukra – néhány szerkesztőtársával – megindította a nyugaton élő magyarság egyik legrangosabb folyóiratát, a Látóhatárt, amely az 50-es évek végétől Új Látóhatár címen látott napvilágot. Rádiós munkája mellett forrásértékű köteteket írt a magyar emigráció történetéről és a nyugati magyar irodalomról, illetve annak szereplőiről.

A rendszerváltás után intézményesen is elismerték munkásságát, egyebek közt Széchenyi-díjjal és a hazai újságírók legrangosabb kitüntetésével, Pulitzer-díjjal jutalmazták.

(„Elvégeztem, amire rendeltettem – Emlékek Borbándi Gyuláról” Szeredi Pál szerkesztésében, Barangoló Kiadó, Pilisszentkereszt 2014)

Vincze András

VAN-E SZÜKSÉGÜNK ELITRE?

Aki arra vállalkozik, hogy az elit témáját elemezze, kiteszi magát a veszélynek, hogy társadalomfilozófiai, kultúr-történelmi, pedagógiai, erkölcsi, vagy utópikus-romantikus elképzelések sűrűjébe keveredik. Ezzel a témakörrel kapcsolatban sokszor könnyen átadjuk magunkat elhamarkodott általánosításoknak. Közben éppen azt nem vesszük figyelembe, amit történelmi, szociológiai és antropológiai kutatások alapján az elitről tudunk.

Bárhogy közelítünk is a fogalom meghatározásához, minden esetben köze van az elitnek egy minősített kisebbséghez, így egyfajta arisztokratikus aura fogja közre. Így pedig már első pillanatra ellenkezik az egyenlőség fogalmával. A francia elite szó az elire igéből származik, ami kiválasztást jelent, azaz a legjobb minőség kiválasztását. Idővel ezt a fogalmat olyan csoportokra is alkalmazni kezdték, amelyek átlagon felüli tulajdonságaiknak köszönhe-

tően különleges feladatok elvégzésére is alkalmasnak tűntek. Ilyen értelemben beszélhetünk elitesportokról, vagy elitközösségekről. De a francia nyelvbe is a latinból került át, ott is, az eligere kiválasztást jelentett. Innen pedig csak egy lépés volt az electio fogalomig, ami a választásnak felel meg.

Máté evangéliumában kiemelt hangsúllyal szerepel a megállapítás „multi enim sunt vocati, pauci vero electi”, azaz sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak. Az ókor egyik legnagyobb filozófusa, Platón az Állam című munkájában Athén demokratikus berendezkedésével szemben szigorúan hierarchikus államrendet ír le, és ez a politikai modell a legszorosabb kapcsolatban áll az emberi lélek és a valóság hierarchikus felépítéséről szóló tanításával. Ezeknek a gondolatoknak több évezredes utóhatásuk volt nemcsak az utópikus politikai filozófiai gondolkodás terén, hanem a demokratikus államrend szükséges korrekcióinak

terén is. Így alakult ki, hogy a demokrácia megvalósítására törekvő országokban a társadalmi piramis csúcsán az intellektuális elit helyezkedik el.

A történelem tehát messze nem a társadalmi osztályok harca, hanem az elitek drámai versengése. Sok esetben nem is az a kérdés, hogy a demokráciák valóban demokratikus berendezkedésűek-e, hanem, hogy tényleg tehetőséges, hozzáértő és meggyőző érvekkel fellépő kisebbségre támaszkodnak-e. Így a mai világ is csak akkor fog kilábalni a mélypontról, ha olyan, a szó valódi értelmében vett elittel rendelkezik, amelynek megvan a bátorsága az igazság kimondására, no meg a vezetés átvételére. A demokrácia és az elit fogalma nem ellentétes. El kell fogadnunk azt a tényt, hogy mindig voltak, vannak és lesznek átlagon felüli tehetséggel megáldott – elitet alkotó – személyiségek, akik magukban hordozzák a jobb jövő ígértét.

Degenfeld Sándor

HANGULATOK NYOMÁBAN

Sokszor eltűnök: vajon, a világból – a mi oly sokra tartott, „civilizált” életformánkból – veszték ki az aranyos-édes hangulatok, vagy pedig felettem rohant el az idő annyira, hogy többé nem vagyok képes beleélni magamat a pillanat-adta örömekbe, a látványok káprázatába? Valószínűleg itt is – mint minden másban – középen van az igazság.

Mikor majd fél évszázada Svájcba érkeztem, még működtek Lugánóban a kis, meghitt cukrászdák, amelyekben éppolyan kecses porcelánfigurák álltak a vitrinekben, mint a pesti Gerbeaudban, Russwurmban, s az aranyrojtos plüssfüggönyök árnyékában, az erezett márványasztalok mellett összebújtak a párok. Mára ezeket a kedves helyeket már majdnem mind lebontották, átalakították s alig lehet olyan kávéházat, presszót találni, ahol az ember örömmel elüldögélne.

De talán nem is a külsőségekben van a hiba, hanem valahol másutt, hiszen a város karácsonyi kivilágítása ugyanaz, mint évekkel ezelőtt volt, a földízített, hatalmas fenyők éppúgy ott állnak decemberben a fontosabb tereken, mint régen, sőt az Innovazione-áruház bejáratánál ott a kopott, kis gesztenyesütő-bórdé is. Mellette, ha csipősebb az idő, karját csapkodva topog az elárusító öregember. És mégis... Túlságosan nagy a gazdagság, a kínálat, s az üzletek káprázatos dekorációja (már október-novemberben!) érezhetően csupán anyagi célokat szolgál. Megmaradtak a formások – elvesztett a lényeg...

Nehezen lehet megmagyarázni, mi is az a „hangulat”. Néha egy környezet, egy táj; máskor egy hang vagy íz az, ami örökre megmarad.

Kutatok az emlékeim közt, s eszembe jutnak azok a régi szolnoki esték, midőn bundában, hőcsizmában végigcserogtunk, végigbámszkodtuk a mikulási kirakatokat (akkor még nem irtóztunk a vöröstől). Mennyi vérig-ragyogó sztaniol, mennyi csábító cukorszakáll, krampuszokkal, szaloncukrokkal díszített virgács s porcelánnak álcázott, gyönyörű csokoládéfigura!

Nemrég, egy félreeső utcában megbújt vegyeskereskedés kirakata előtt tört fel egy pillanatra bennem ugyanaz az érzés, mint egykor, a csatakos szolnoki télen. Pedig ezt a vitrint nyilván nem kirakatrendező készítette, hanem a kis délolasz tulajdonos álmodta össze.

Kiveszték a hangulatokat a világból, de belőlünk is, pedig kétségbeesetten keressük őket, hogy fényüknél megmelen-gessük didergő lelkünket.

Talán még a végtelen égbolt – ha van időnk föltekinteni – örít meg varázsát, bár mióta az amerikai asztronauták végigcammogtak a televízió képernyőin, tudomásul vettük, hogy Szent Dávid nem hegedül többé a Holdban, s a szférák zenéje sem egyéb monoton zúgásnál.

Esetleg a tenger! Egy pillanatra, midőn megállunk Porto Venere meredek sziklafokán, s szemünkbe – lelkünkbe – csillan fájdalmasan a végtelen vízfelület. Egy pillanatra csak, mert aztán már elménkbe tolokodik az olajfoltok, a döglött halak és megbénult madarak tömege, a... de nem érdemes tovább sorolni.

Mindent elrontottunk, megmérgeztünk magunk körül. Most már nem lehet más választásunk, mint elköltözni valami más bolygóra.

† Saáry Éva

*

Saáry Éva, az Életünk állandó szerzője, gyémántdiplomás geológus, költő, író, festő- és fotóművész életének 85. évében szeptember 26-án elhunyt. Temetése október 2-án volt a svájci Lugánóban.

KÜNN A FAGY KÖZELÍT

„Künn a fagy közelít. Öröm, gond közelít. Karácsony közelít. A hegyek háta- it, fenyőfák sátrait Ünnepre meszelik” – csengenek a fülemben Babits szavai. És ugyanakkor Márai... a „Mennyből az angyal” című feledhetetlen verse.

Kevesen emlékeznek manapság arra, hogy volt egy karácsony, amikor a magyar nép mártírúrára kellett, hogy gondoljon az egész világ. Jótékony feledés homályát borítja rá „a katoná, ki szíven döfte, a farizeus, ki eladta, aki háromszor megtagadta...” Elgurult már a harminc ezüstpénz. A mindennapi létért való küzdelemben az emberek nem élnek eszmék lázában. Még az a generáció is felejteni igyekezett, amelynek tevételeg részese volt, amelynek gyermekei haltak meg a nagy kataklizmában. Talán érthető. Ismét irodalmi töredékek tolnak emlékezetembe. Örkény István Fohász című novellája, amelyben egy asszonynak fia holttestét kellett azonosítani fogai alapján, a fiú fogorvosával. Pedig hinni akarta, hogy a gyerek csak disszidált, s el valahol. Ő is azon könyörgött Istenhez, hogy férje hadd vegyen egy Moszkvicst, hadd terelje el figyelmét az ötvenes években még oly ritka csoda, a szabadság illúzióját adó autó vezetése...

Hiszen ami 1956 után következett, emberöltőnyi idő, valóban semmi jóval nem kecsegtetett. Kelet ránk települt. Bang Jentsent, a magyar ügy képviselő-

jét az ENSZ-ben, megölte egy „vadkan” New Yorkban. (Nem volt hajlandó a magyar tanúk neveinek átadására az ENSZ főtitkáranak – amit a szovjetek követeltek... Megtette azt egy magyar kettős ügynök, mint később kiderült...) Ámbár a hivatalos verzió szerint Jensen öngyilkos lett. (Balkezsként, a jobb halántékán?) De a nemzetközi diplomátokat 1957-ben megrettentették az orosz úrsikerek. Nem volt olyan fontos már nekik a magyar igazság. Ennyit a népek önrendelkezési jogának elvéről.

A fiatalságot ma már nemigen érdekli 1956. Nem is tud a többség róla túl sokat. A Nyugat az 1968-as értelmiség *beérett tagjainak* politikai nézeteit visszahangozza. Bizony, ahogy Márai írta 1956 karácsonyáról: a Nyugat népei, akik „örökségbe kapták”, nem tudták, hogy „Ilyen nagy dolog a szabadság...”

A mai magyar fiatalság is örökbe kapta. Természetesen veszi a rendszerváltás óta létező demokráciát. Szomorúan konstataja, hogy anyagi lehetőségei még ma sincsenek közelébe sem a nyugatiaknak. Ez foglalkoztatja mindenekelőtt, és tegyük hozzá, kétségtelenül jogosan. Ennek két oka is van, s mindkettőt a szocializmustól örököltük: a nagy államadóságot és az alacsony béreket. Mégis, fájó hiányát érezheti az idősebb értelmiségi generáció egy része annak, hogy csak az anyagiakra koncentrál a többség. Nem

LONDONI MEGEMLEKEZÉS

Kovács Gergely, a Kultúra Pápai Tanácsának irodavezetője, a Papi Kongregáció és a Rota Romana Bírórság munkatársa, és 2012-től Márton Áron püspök boldoggáavatási ügyének posztulátora a londoni magyar katolikus közösség meghívására október 5-én szentmisét mutatott be és előadást tartott az erdélyi püspök életéről, munkásságáról és a „vértanúságáról”. Tájékoztatta a résztvevőket, hogy a boldoggáavatási per jól halad és bízunk abban, hogy a közeljövőben boldogként tisztelhetjük Márton Áron püspököt.

Csicsó János főlelkész

körvonalazódnak markáns eszmék, amelyekért élni-halni kész lenne az ifjúság. Amelyben hinni tud. Amelyért vitán felül állóan tudna lelkesedni. Mert ne tagadjuk, a lelkesedés hatalmas erő.

Tulajdonképpen meglepő, hogy „Valahol Európában”, egy városi folklórban tovább élt ez az örökség. A Lazio Roma egyik sporthimnusz a magyar forradalom hőseit dicsőíti: „Előre budai srácok, előre pesti srácok, Diákok, földművesek, munkások! A nap többé nem keleten kel...” „A lány nem mondja anyámnak, Nem mondja, hogy meghalok ma éjjel, Azt mondja, hogy a hegyek közé bujdosok És visszatérek majd tavasszal...”

Majd hatvan év óta felhangzik az induló a szurkolók ajkán.

Végül is, nem végződik a dal szomorúan. „A források újra énekelni fognak, s mi visszatérünk a hegyekből.” Reméljük, valóban kiverekszi magát lassan hazánk a mély gödörből, ahová végül is ötvenhat ellenfelei és azok örökösei taszították. Ehhez nem árt magunkban is felszítani a lelkesedést. Nem ordas indulatok: igazi hazaszeretetet.

Remélnünk kell, Máraival: „Csillag gyúl, hasad a hajnal, Mondd meg nekik, Mennyből az angyal...”

Botos Katalin

AZ ÁRRAL SZEMBEN

(Folytatás az 1. oldalról)

Helytállásukkal tanúsítják, hogy napjaink külföldi magyar diaszpórájában is eleget tehetünk hazafias és keresztény szellemből fakadó kötelességeinknek, ha van bennünk elég öntudat, elszántság és akarat. Megmaradni jó magyarnak és jó kereszténynek sohasem volt könnyű feladat, sem idehaza, sem külföldön. A szépért, a jóért, az igazságért mindig keményen meg kell küzdeni, a sikereket sem adják ingyen, s az Isten országát is csak erőfeszítések árán lehet megszerezni (Mt 11, 12). Az öntudatos keresztény helytállása a világban, sokban hasonlít a pisztráng küzdelmeihez a sebes hegyi pataokban: a pisztráng mindig az árral szemben úszik, és az ellenkultúra szimbóluma. A vízben él, de sosem adja fel, állandóan ellenáll és keményen küzd felfelé, a forrás tiszta vízéhez. A sodró víz sem zavarja; sőt felhasználja azt, hogy feljuthasson általa a hegyre, a forrás vizéhez. Számára az akadályok az előrehaladás ugródeszkáit jelentik. – A keresztények valóban ellenhangot énekelnek korunk sokszínű kultúrájának kórusában: nem ülnek le komótosan és ingoványos parton, és nem sodródnak tétován az árral. Tevékenyen küzdenek a világ színterén, a politikában, a zenében, a nemiség terén, a családban; foglalkoznak a tudományokkal, a technikával, de ugyanakkor hisznek a jövőben, a haladásban, a megújulás sikerében és nagy erővel, töretlen elszántsággal úsznak az árral szemben, a legfőbb célok felé (vö. *Godfried Danneels, A fiatalok evangelizálása: Út-irányok*), mert felismerték, „mi az Isten akarata, mi a helyes, mi a kedves előtte és mi a tökéletes” (Róm 12, 2).

A gyermekek hitoktatásáról és vallás-erkölcsi neveléséről éppúgy nem feledkezhetünk meg, mint a magyar írás-olvasás, irodalom, földrajz és történelem, vagy éppen a cserkésztestvérek, a népdalok és a néptáncok áldozatok árán is vállalt tanításáról, mert a krisztusi hit a legfőbb és legfontosabb kincsünk, amit gyermekeinknek adhatunk, hiszen „a vallásos dimenzió elválaszthatatlan a kultúrától, az emberi személy globális képzésére irányul, és lehetővé teszi a tu-

dás átalakítását életbölcsesté” (XVI. Benedek, 2009. április 25-én, *Találkozó az olasz katolikus hitoktatókkal*).

Tisztelettel és szeretettel kérem külföldi magyar Testvéreimet, hogy ahol csak lehetséges, szervezzük meg az egyházközségi hitoktatást, még ha jól tudom, hogy a külföldi magyar diaszpórában gyakran adódnak olyan helyzetek, ahol ez nem megvalósítható. A hit továbbadásáról és gyermekeink erkölcsi neveléséről azonban még ebben az esetben sem mondhatunk le. Ilyenkor még inkább, mint egyébként, áll: „a legfontosabb a családban folytatott nevelés” (Vö. II. János Pál, CT, 68).

Ezért most emlékeztetni szeretnék arra, hogy a külföldi magyarok etnikai, kulturális, nyelvi és vallási azonosságának védelme, ápolása és átörökítése, nem csak az Egyház, néhány elkötelezett civil szervezet, egyesület, kulturális követ, hivatásos nevelő, vagy lelkipásztor feladata, hanem az egyének, a szülők, a családok személyes hivatása is, és ez a hazai tájakon éppúgy érvényes, mint külföldön. Most elsősorban mégis a külföldön élő magyar katolikusok egyéni felelősségére gondolok, főleg azokra, akik a messihi távolban, az idegenben is nagy tisztelettel és megbecsüléssel gondolnak szülőföldjükre, szüleikre és nagyszüleikre, a tőlük kapott szép élményekre, erkölcsi és vallási nevelésre, arra a szent családi örökségre, amelynek védelmére, gyarapítására a legtöbben személyes ígéretet is tettünk, amikor a keresztység szentségében ünnepélyesen is kijelentettük: úgy neveljük gyermekünket, hogy Istent megismerje, megszeresse és tanítása szerint éljen. A legtöbben talán még emlékezünk a keresztelő kérdésére: „Kedves szülők! Nekték, akik gyermekeket számára a keresztiséget kériket, kötelességetek lesz őt úgy nevelni, hogy hitünk szerint éljen. Tartsa meg Isten parancsait: úgy szeresse Istent és embertársait, ahogy Krisztus Urunk tanította. Vállaljátok-e ezt a kötelességet?” – Hogyne! Szívesen! Igen-igen, vállaljuk, jött a spontán válasz! Legalább is, én még sohasem hallottam, hogy valaki nemmel válaszolt volna a feltett kérdésre, – persze

ebben az esetben a keresztelésnek is hamarosan vége szakadt volna –, de azt már nagyon sokszor tapasztaltam, hogy a szülők, lelkes ígéreteik ellenére, elhanyagolták gyermekeik vallásos nevelését: a hitoktatást, az első áldozási, a bér-málási előkészítőt, a szentmiséket, a családi imát, a vallásos nevelést, mert ezeknél minden más fontosabb volt számunkra.

Mivel a szülők életet adtak gyermekeiknek, terheli őket a nevelés súlyos kötelessége, és ezért ők az első és legfontosabb nevelők. Ők az Isten hírnökei, akik arra vállalkoztak, hogy az Isten és az emberek iránti szeretet és jószág olyan léghörököt teremtik meg a családban, amely kedvez a gyermekek teljes, személyes és közösségi nevelésének. A keresztény szülőknek elsősorban nem magyarul kell Istent, hanem életük példájával kell tanúsítaniuk Őt, megmutatva, hogy már rátaláltak és szerető, bensőséges viszonyt alakítottak ki Vele. Ezzel feltárják a hitélet kapuját; a gyermek a családban tanulja meg az első imákat, a közösségi imát a szülőkkel; itt tanul meg ünnepelni: megtanulja megünnepelni a karácsonyt, a húsvétot, Szent István király ünnepét stb. A szülők itt elsősorban nem tanítják, hanem megszerettetik Istent, például a közös ima, éneklés, adventi koszorú-, betlehemi készítés és egyebek által. Egyetlen család asztaláról sem hiányozhat a Biblia, amely nem csak a könyvek könyve, hanem elsősorban az Isten szava, egy olyan isteni remekmű, amelyet gyakran lapozgatni, olvasgatni is kell – örömmel, hittel és szeretettel.

A család az első iskolája a közösségi erényeknek is, amelyekre minden közösségnek szüksége van. Gyermekeink a megbízható, tartós és kitartó szeretetre épülő családokban szocializálódnak; a családban tanulják meg az emberi visel-

kedési formákat, az alkalmazkodás készségét; itt tanulnak meg közösségben élni; a családban tanulják meg a kölcsönös segítségnyújtást; itt ismerik meg az emberi értékeket; gyermekeink a családban fedezik fel, élnek és gyakorolják a hit, remény és szeretet erényeit, a bizalom és egymásra hagyatkozás gyönyörű érzéseit; itt sajátítják el és gyakorolják a társadalmi együttélés alapelveit is. „Érezzék át tehát a szülők, hogy a valóban keresztény család milyen döntő szerepet tölt be Isten népének életében és fejlődésében” (VI. Pál, GE 3).

A világiakra bízott evangelizáció mindenekelőtt a mindenkori környezetben történik. Joggal mondjuk, hogy a szülők gyermekeik első hitoktatói, a munkások a munkások első apostolai, a fiatalok is sokszor jobban hozzáférnek barátaikhoz, mint a felnőttek.

A keresztény hit magyar kultúránk életető, szerves és kitörölhetetlen része, amelynek megismerése nem csak tudást, egyenes tartást, jellemet, hazaszeretetet formál, hanem hozzásegíti gyermekeinket ahhoz is, hogy növekedjenek „kurban, bölcsességben és kedvességben Isten és az emberek előtt”, felnöve pedig megállják helyüket a mindennapi élet küzdelmeiben.

Miközben most újra megköszönöm a külföldi magyar Testvérek minden anyagi, szellemi és erkölcsi támogatását közös krisztusi küldetésünk szolgálatában, kívánok Mindenkinek jó felkészülést az Úr érkezésére, áldott, szent karácsonyi ünnepeket és boldog új évet.

Budapest, 2014. november 30.,
advent első vasárnapján.

Tisztelettel és szeretettel:

Cserháti Ferenc c. centuriari püspök, külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök

FILMEK – HÍREK – LELKISÉG

Keresztény Élet
PORTÁL NEM CSAK KATOLIKUSOKNAK

www.keresztenyelet.hu

www.egyhazi.konyvklub.hu

A katolikus, református, evangélikus kiadók gazdag választéka.

Számos könyvre, DVD-re, CD-re kedvezmény!

HÍREK – ESEMÉNYEK

Közös ünnep Münchenben

Münchenben a Magyar Katolikus és a Református Egyházközség idén együtt ünnepelte az 1956-os szabadságharc évfordulóját. A Katolikus Főiskola egy volt templomból átalakított dísztermében Beer Miklós váci püspök tartotta az ünnepi beszédet, amelyben főleg az akkori események erkölcsi üzenetét domborította ki. A Münchenben élő magyarok nagy számban vettek részt a megemlékezésen, amelyet a zenés, énekes betétek, kiváltképpen a cserkészek, valamint a helyi magyar iskola tanítványainak fellépése tett emlékeztetővé.

Gyűjtés Kárpátaljának

Kárpátaljai közösségek támogatására indítanak gyűjtést a karitatív szervezetek, hogy az ott élőknek a téli időszakban segítséget nyújthassanak – jelentette be október 8-án Soltész Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériuma egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára. A Katolikus Karitást az 1356-os vonalon lehet hívni. A segíteni szándékozók az adományvonalon hívásonként 250 forinttal járulhatnak hozzá az akcióhoz.

Fényünnepség Lipcsében

Áder János köztársasági elnök és Kozma Imre atya beszéde váltotta ki a legnagyobb lelkesedést a német közönség soraiban Lipcsében. Az államfő és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke a 25 évvel ezelőtti lipcei tüntetések évfordulójának alkalmából tartott Fényünnepségen szólalt fel Németországban. A magyar államfő köszöntőjében felidézte Helmut Kohl volt német kancellár híres mondatát: „A berlini falból az első téglát a magyarok ütötték ki.” A Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke úgy fogalmazott, 25 évvel ezelőtt a magyarok vállalták a kockázatot és szélesre tarták nemcsak a kapujukat, hanem a szívüket is. Lipcsében több tízezer vonult fel október 9-én este kezükben gyertyával, a német történelem rendkívüli napjára emlékezve.

Kereszt az EP-ben

Első ízben helyeztek el keresztet az Európai Parlament egyik tanástermében. Az októberben felállított kereszt építőkövein az EU tagállamai név szerint szerepelnek. „A kereszt a béke és a tolerancia szimbóluma, túlmutat vallásokon, határokon. Nem egyetlen közösség, hanem az európai béke igazi alapjára emlékeztet” – hangsúlyozta a kereszt jelentőségét az európai együttélés számára Othmar Karas osztrák EP-képviselő az átadáskor. A keresztet a COMECE képviseletében Theodorus Hoogenboom püspök áldotta meg. Othmar Karas szerint a kereszt feladata, hogy figyelmeztessen az európai egység mélyebb értelmére. „Nem elválaszt, hanem közelebb hoz egymáshoz” – fogalmazott az osztrák néppárti politikus.

Újvidéki megemlékezés

Ünnepélyes keretek között emlékeztek meg az újvidéki ferences templomban a rendház két alapító tagja vértanúhalálának 70. évfordulójáról október 25-én. A megemlékezések központi eseménye az október 25-i szentmise volt, melyet Orlando Antonini pápai nuncius mutatott be. A központi ünnepségre kilenceddel készültek a vértanúk mi-

előbbi boldoggáavatásáért, valamint október 22. és 24. között háromnapos lelkigyakorlatot tartottak a templom védőszentje, Kapisztrán Szent János ünnepe alkalmából.

Magyarok Ferenc pápánál

A római magyar közösség képviselői Tours-i Szent Márton ünnepén, november 11-én részt vehettek Ferenc pápa reggeli szentmiséjén a Szent Márta-ház kápolnájában. Huszonöt Olaszországban élő magyar hívó kapott meghívást a szentmisére. A szertartás után a pápa a hívekkel együtt csendben hálát adott, majd a kápolna előtt fogadta a résztvevőket. Emlékeztetett arra, hogy a nap szentje, Szent Márton Pannóniában született. Török Tamás, a magyar nagykövetség ideiglenes ügyvivője reményét fejezte ki, hogy 2016-ban Magyarországon is köszönhetjük a Szentatyát, amit Ferenc pápa mosolyogva fogadott.

Nemzeti zárandokhely?

Nemzeti zárandokhelyé szeretné alakítani a magyar kormány Doberdóban a magyar kápolnát – mondta Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, miután november 4-én lezárta az I. világháború kirobbanása centenáriuma-hoz kapcsolódó magyar megemlékezések sorát. Semjén Zsolt kiemelte: az a szándék, hogy minél többen keressék fel ezt a helyet, amely mintegy tízezer magyar katona nyughelye. Doberdó környékén 100 ezer magyar honfitársunk vesztette életét, az olasz frontokon 200 ezren haltak hősi halált.

Az Új Misszió ünnepe

1989-ben, a rendszerváltás tavaszán indult útjára az Új Misszió katolikus folyóirat az Egeri Főegyházmegye plébániáinak adományaiából. Ez elmúlt 25 évért ünnepi szentmisén adtak hálát október 18-án a miskolci minorita templomban a lap munkatársai és olvasói. A szentmise főcelebránsa Ternyák Csaba egri érsek volt, aki együtt mutatta be a legszentebb áldozatot Seregély István ny. érsekkel, Katona István, Palánki Ferenc és Orosz Atanáz püspökökkel, illetve a laphoz kötődő atyákkal. Jelenlétével megtisztelte az eseményt Kriza Ákos, Miskolc polgármestere is. A szentmise elején Czoborczy Bence főszerkesztő emlékezett vissza az újság alapítására, a lap történetének 25 esztendejére és az elhunyt munkatársakra.

Pozsonyi katolikusok honlapja

Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya főünnepén elindult a pozsonyi magyar katolikusok közösségének honlapja a www.pozsonyikatolikusok.sk címen. A honlap létrehozóinak elsődleges célja, hogy az oldal által segítsék a személyes találkozásokat. A magyar nyelvű római katolikus szentmisék helyszíneinek és időpontjainak közzétételével minden Pozsonyban élő, ott tartózkodó vagy oda látogató számára lehetővé kívánják tenni, hogy a legszentebb áldozat ünneplésébe mind vasárnap, mind hétköznap bekapcsolódhasson. □

MAGYAR ÜNNEP RÓMÁBAN

Immár hagyomány, hogy november 13-át, a magyar szentek és boldogok ünnepét az intézmény saját ünnepeként ülik meg a Pápai Magyar Intézetben, hiszen mind az alapítás napja (Kármelhegyi Boldogasszony) mind a kápolna búcsúja (Szent Kereszt felmagasztalása) a nyári tanítási szünetre esik.

Ebben az évben az ünnepi szentmisét a PMI volt rektora, Ternyák Csaba egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia alelnöke, egyben az intézményért felelős referens püspök mutatta be. Ternyák Csaba érsek arra emlékeztette a jelenlévőket, hogy ezen a napon azokra a magyar szentekre és boldogokra gondolunk, akiket az oltáron tisztelünk, de rajtuk kívül jussanak

eszünkbe azok a szent magyarok is, akik a mi személyes életünkben játszottak valamilyen módon meghatározó szerepet.

Az ünnepi ebéden részt vettek a szentszéki hivatalok, pápai egyetemek, társiskolák és magyar intézmények képviselői, többek között Angelo Acerbi címzetes érsek, hazánk rendszerváltást követő első apostoli nunciusa, Győriványi Gábor, Magyarország szentszéki nagykövete, Török Tamás, hazánk olaszországi nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, valamint Bernard Ardura premontrei, a Történettudományok Pápai Bizottságának elnöke.

(PMI)

Münchenben idén is együtt ünnepelte az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulóját a Bajor – Magyar Fórum és Magyarország müncheni főkonzulátusa. A bajor tartományi kormány igazságügy-minisztériumának megbízottja beszédében a két ország közti együttműködés további erősödéséről szolt, míg a budapesti külügyminisztérium kiküldött munkatársa azt elemzte, hogy mit jelent a fiatal nemzedéknek, ami 1956-ban történt. Az ünnepélyen – mint képünkön látható – Mydlo Tamás távozó főkonzul Áder János államfő nevében átadta Kucsera Jánosnak, a müncheni Széchenyi Kör elnökének a magyar kultúra fáradságterjesztéséért az egyik legmagasabb hazai kitüntetést, a Magyar Érdemrend tisztikeresztjét.

(Fotó: Engel)

IGAZSÁGOSSÁG...

(Folytatás a 3. oldalról)

Ehhez képest a tényleges áldozás az Egyház közösségében külsőleg is látható cselekedet. Az Egyháznak van egy nem új és nem önkényes szabálya, benne gyökerezik a legősibb egyházi gyakorlatban, mégpedig az, hogy a súlyos bűnöket nem elég a tökéletes bánattal megbánni – egyébként nem is olyan könnyű abban biztosnak lennünk, hogy a mi bánatunk tökéletes –, hanem a gyónás útján kell tölük megszabadulni. Eppen ezért van a szentáldozásnak – a lelki áldozással elentétben – látható vonatkozása.

– A záródokumentum milyen álláspontot fogalmaz meg a homoszexualitás kapcsán?

– Az utolsó pont egyrészt igyekszik hűségesen, betű szerint továbbadni azt, amit a Hittani Kongregáció erre vonatkozó dokumentuma tartalmaz: a minden személy iránti tiszteletet, a diszkrimináció ellenzését; másrészt rögzíteni azt, hogy ezek a kapcsolatok nem tekinthetők rendezettnek, semmiképpen nem hasonlíthatók a házassághoz, annak nem minősíthetők, még analógia alapján sem – azaz ahhoz nem hasonlóak, vagy ahhoz nem foghatóak. Ennek vonatkozásában hangzott el az a tiltakozás az ellen a nyomás ellen, amely az egyházakat és az egyes országok társadalmait külső tényezők részéről éri, hogy a törvényhozásukat megváltoztassák.

– A katolikus média egyes képviselői szerint a szinódusi záróüzenet gyenge és ambivalens jeleket küld a világnak az Egyház szexuális erkölcsöt érintő álláspontjáról, és hiányzik belőle a világos fogalmazás. Hogyan kommentálná ezt?

– A szinódusi üzenet (*Messaggio Sinodale*) egy rövid szöveg. Ennek a szövegnek nem az volt a feladata, hogy részletesen bemutassa a témákat, illetve elemezze azokat, így érzelmileg vagy esztétikailag megközelítve bizonyos dolgokat csak éppen megemlített. Nyilvánvalóan lehetnek olyan teológiai vagy más igények, amelyek szerint ez nem elég pontos, és részletesebben kellett volna egyes pontokról szólni. Azt nem gondolnám, hogy nagyon félrevezető lenne ez az üzenet, azaz hogy ne tükröznék a szinódusi atyák szándékát, mivel a szövegét a jelenlévők meggyőző többsége támogatta.

– Mit emelne ki Ferenc pápa szinódusi záróbeszédéből?

– Nem lenne sem sportszerű, sem bölcs dolog egyetlen elemet kiragadni, mert a beszéde úgy volt kerek és úgy volt teljes, ahogyan elhangzott. A Szentatya igyekezett az egyházi felelősségre és a saját péteri küldetésére is felhívni a figyelmet, ilyen értelemben kiegyensúlyozott lett a beszéd, érdemes tisztelettel és türelemmel végigolvasni.

– Ez a rendkívüli szinódus hogyan mutat előre a jövő évi rendes szinódus felé?

– Rendkívül konkrétan. A Szentatya a mostani szinódus záróokmányát (*Relatio Synodi*) kívánja a szinódusi titkárságon keresztül mint munkaokmányt elküldeni a püspöki konferenciáknak. Ilyen értelemben mintegy szövegszerűen is – nem biztos, hogy kizárólagosan vagy teljeséggel, de ez akarja adni az indítást a későbbi munka, a következő szinódust előkészítő anyag számára is.

Magyar Kurír

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmise helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com. Misézó helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyardatolikusok.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Ashby De La Zouch, Birmingham, Bolton, Derby, Leeds, Leicester, Liverpool, Nottingham, Preston, Rochdale, Sheffield, St. Helens, Wolverhampton. Manchesterben minden szombaton este 8-kor St. Augustin Roman Catholic Church (Az egyetem mellett).

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/ 526 49 72 25. Misézó helyek: Bécsújhegy, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna), minden hónap utolsó vasárnapján 17.00-kor; Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-mail: bmke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>; Baden, minden hónap második vasárnapján 16.30-kor, Leedorfer Hang Str. 74., 2500-Baden.

Pázmáneum: Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatonként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. E-mail: kersztfalvi@freemail.hu Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 10.00-kor, Felsőőr, vasárnaponként 9.00-kor.

Eisenstadt/Kismarton: Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: 0043- 316/68 21 2421, otto.molnar@laposte.net; és Holló István, tel.: 0043-676/8742 6711, e-mail: istvanhollo33@yahoo.de; szentmise minden vasárnap 17.00 órakor. Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Hájtájér István, A-9854 Malta 74, tel.: 0043-4733/232 v. 0043-6768 7727 444, e-mail: hajtai80@freemail.hu; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 15.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg Érdeklődni: Bohuny István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órakor. Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188, mobil: 0032-487/614 063, e-mail: ihavas@piar.hu. Misézó helyek: Leuven, Hága/NL, Luxembourg.

Liège/Luxembourg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, tel.: 0032-4/22 33 910; fax: 0032-4 /22116 09. Misézó helyek: Liège, Verviers, Eupen, Huy, Genk, Eiden, Charleroi, Luxembourg város.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Ft. Cibian Miklós főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

Dél-Franciaország: Ft. Cibian Miklós főlelkész, mise minden 1. Szombaton 16 órakor: Orsolyiták kápolnája, 15, rue Soeur Bouvier 69005 Lyon, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info. Misézó helyek: Grenoble, Nizza.

Lotharingia: Misézó hely: Nancy.

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Ur Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stokłosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Tompa József, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, tel.: 0049-821/ 21 93 93 30 vagy 0049-821/21 93 93 24, vagy mobil: 0049-152/23 16 27 53. E-mail: augsburgi-misszio@web.de; www.augsburgimisszio.de

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: tel./fax: 0049-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkenpfuhl 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: 0049-221/33 778 517; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel:

Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, fax: 0049-89/985419. E-mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Baggossy István, Kath. Ung. Mission, Middelheld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel.: 0049-251/32 65 01; fax: 0049-251/144 29 31. E-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passaui Egyházmegye:

Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzenorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Tel.: 0049-8505/1229.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:

Érdeklődni: Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, D-70186 Stuttgart, tel.: 0049-711/236 91 90, fax: 0049-711/236 73 93, e-mail: mission@stuttgarteri-katolikusok.de és Ft. Pilis György, Walfischgasse 17, 89073 Ulm, tel.: 0049-731/388 561 15, e-mail: gyorgypriest@yahoo.com

Miséző helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Frommern, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eisligen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten.

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Tel.: 0049-931/38 66 2530, fax: 38 662 599.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelképásztori szolgálatról: www.nufu.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, I-00151 Roma, tel. és fax: 0039/06 6530 796, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissiohu@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, Chiesa Santi Giovanni Evangelista e Petronio Dei Bolognesi (Via del Mascherone 61 – 00186 Roma és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszonyja-kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.).

Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Kovács Gergely, Pontificio Consiglio della Cultura, V-00120 Città del Vaticano, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Vизauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Érdeklődni: Petrovay Zsolt, e-mail: zs.petrovay@bluemail.ch

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümligen. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Binninger Str. 45, CH-4123 Allschwil, tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

† P. FAZOKAS BÉLA OP (1920–2014)

† BENCsik JÓZSEF SJ (1921–2014)

Fazokas Béla 1920. április 20-án született Kiszöllőn. 1938-ban belépett a premontrai rendbe, amelyben 1943-ban fogadalmat tett. 1944. április 10-én szentelték pappá Kassán. Primiációs szentképe ezt a szöveget nyomtatta: „Mivel ő maga is elszervezte a kísértést, segítségükre tud lenni azoknak, akik kísértést szenvednek” (Zsid 2,18). 1947–49 között Rómában, az Angelicumban folytat teológiai tanulmányokat, ahol évfolyamtársa volt Karol Wojtylának, a későbbi II. János Pál pápának. 1952-ben elnyerte a doktori fokozatot disszertációjával, amit Aquinói Szent Tamásnak és Pseudo-Dionysiusnak a keresztiségről szóló tanításáról írt.

1954-ben került Ausztráliába, ahol a domonkos rend filozófiai főiskoláján tanított Melbourne-ben, majd 1967-ben Canberrában. Tanított teológiát is a marista rend teológiai főiskoláján Sydneyben. Magyar lelképásztorokodást folytatott Sydneyben, Canberrában, Melbourne-ben, Geelongban. 1974-ben fogadta Ausztráliában Mindszenty hercegprímást.

2000-ben visszavonult a Dean Parkban (Új-Dél-Wales) levő Szent Erzsébet Otthonba. Ott halt meg szeptember 4-én.

HIRDETÉSEK

Szeretettel várjuk családias szállodánkban Budapesten, a Budai Vár közelében. A Beatrix Hotel felújított szobái minden igényt kielégítenek. Csendes környezet, ingyenes zárt parkoló. Az újság olvasóinak 10 % engedményt adunk! T.: 0036-1/275 0550, www.beatrixhotel.hu

Magyar hölgy (61/165/62) fiatalos, megbízható, kevés német és jó olasz nyelvtudással, komoly szándékkal társát keresi, egy korrekt, jólelkű úriember személyében Németországban v. Svájcban. T.: 0036-88 740 051, mobil: 0036-30 93 27 335.

Temesvári születésű, vidám, szókimondó (70/160, gömbölyű) asszony, őszinte szándékkal keresi hozzáillő társát. T.: 0049-(0)176/48 302 921.

Magyar családnál gondozást, betegápolást, házimunkát vállal bentlakással 50 éves magyar nő, 5 éves gyakorlattal, referenciával. T.: 0036-20 49 44 029, e-mail: darinka065@gmail.com.

Magyar 76 éves nő hozzá illő férjet keres (nem dohányzó, nem iszákos, autótval rendelkező). T.: 0049-(0)781/28 40 530, v. 0049-(0)179/80 01 474.

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

St. Gallen: a hónap második vasárnapján 17.00 órakor magyar szentmise a Schutzengel-kápolnában (a dóm mellett). Lelkész: Szücsi László, Kirchstr. 13, CH-9036 Grub. Tel.: 071 891 56 01. □

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelképásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelképásztori Szolgálat, Dr. Cserhati Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5–7., tel./fax: 0036-1/266-4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de
www.ungarische-mission.de

Főszerkesztő: dr. Cserhati Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Győző,
Vincze András

Redaktion und Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost USD 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2 EUR

Előfizetési ár egy évre: 20 EUR

Tengerentúlról USS 60

BANKSZÁMLÁNK:

Ungarische Katholische Gemeinde

w. ÉLETÜNK

Postbank München

Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03

BIC PBNKDEFF

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER DRUCK GmbH

Am Fohlenhof 5.

82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET

MELLÉKELTÜNK.